

Undervisningsforløb:

Lokalhistoriske kildepakker – Valby og Sydhavnen

Lærervejledning – Fotos

Om materialet

Denne kildepakke indeholder udvalgte fotos fra kbhbilleder.dk. Billederne stammer fra Valby og Sydhavnen i begyndelsen af 1900-tallet og er udvalgt med henblik på at give et så indgående indblik i bydelene som muligt. De udvalgte fotos kan dels benyttes som primære kilder i kildearbejdet, men kan også bruges som supplerende kildetype i arbejdet med andre kilder.

Arbejdet med fotos som kilde kan hjælpe med at forenkle dele af kildearbejdet, der til tider kan være komplekst for eleverne. Med udgangspunkt i en classesamtale kan lærer og elever drøfte fotografiets troværdighed som kilde. En samtale, der kan omhandle den tendens der kan være til, at fotos bliver opfattet, som troværdige kilder, da de afspejler virkeligheden meget præcist. Til trods for denne præcise afbildning af et motiv, betyder motivvalg også, at der er et fravalg fra fotografens side. Et fravalg der altid vil være, når en kilde bliver skabt, men ved at bruge fotografiet som eksempel bliver dette fravalg meget tydeligt konkret for eleverne.

Fakta

Målgruppe: Grundskolen

Klassetrin: 3.- 9.

Kompetenceområde: Kildearbejde og historiebrug

Fag: Historie

Omfang: Varierende

Didaktiseringsforslag

Nedenstående indeholder didaktiseringsforslag til udvalgte fotos. Forslagene lægger op til, at eleverne undersøger fotografiernes brugbarhed som kilde samt den lokalhistoriske viden, de formidler. I forlængelse heraf er det forhåbningen, at den kompleksitet, der kan være forbundet med kildearbejdet forenkles vha. fotografiets konkrete udtryk.

Farv de gamle dage:

Læreren præsenterer enkelte før-og-nu billeder for eleverne og faciliterer en classesamtale om de forskellige fotos: [Se København før og nu - Københavns Stadsarkiv \(kbharkiv.dk\)](#). Samtalen differentieres ift. klassetrin, men kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvad ser I på billedet?
- Hvordan kan man se, at billedet er gammelt? Hvad har forandret sig? Både i bybilledet og ved menneskene?
- Er der noget fotografiet ikke formidler?

- Kan vi stole på fotografiet som kilde? Kan vi stole på, at kvarteret har set sådan ud i gamle dage.
- Er der nogen farver vi kan være sikre på, var de samme i gamle dage, som i dag?

I forlængelse af klassesamtalen får eleverne udleveret et sort/hvidt foto. De får til opgave af farvelægge det så realistisk som muligt, så de på den måde reflekterer over fotografiet og dets samtid. Afslutningsvis præsenterer de deres fotos for hinanden. I opsamlingen kan eleverne argumentere for deres farvevalg og man kan komme ind på, hvorvidt farverne var anderledes i gamle dage og hvilke farver vi kan være sikre på, er realistiske. I opsamlingen er det også vigtigt, at eleverne bliver opmærksomme på, at de vha. deres farvelægnings har skabt nye kilder, og hvad kan disse kilder så fortælle?

Ved at farvelægge gamle fotos, bliver det tydeligt for eleverne, at fortiden og historien kan fortolkes, og at de fortolker den forskelligt. Denne indsigt kan man med fordel vende tilbage til, når der arbejdes med andre kilder i historieundervisningen. En måde at tydeliggøre denne pointe i endnu højere grad kan gøres følgende måde:

1. Eleverne inddeles i grupper á 4.
2. Gruppen får et foto, der er delt op i fire lige store dele. Hver del er A4 størrelse. Hvert gruppemedlem får en del, som de skal farvelægge (I dette materiale er der valgt fotos af Tivoli og Københavns Rådhus, som eleverne skal farvelægge og samle.)
3. Eleverne sætter sig nu ud og farvelægger deres del individuelt.
4. Efter de har farvelagt deres del, sætter eleverne sig sammen i deres grupper igen og præsenterer deres dele for hinanden. Derefter bliver delene sat sammen til et stort motiv. Gruppernes fotos hænges op i klassen.
5. Når alle fotos er hængt op, faciliterer læreren en dialog med eleverne om den måde, de har valgt at farvelægge deres fotodel på. Herunder de forskellige udtryk, som fotografierne har.
6. I det videre arbejde med billederne, kan eleverne skrive enkelte ord på deres foto, såsom "Hest", "Flag" osv. Alternativt kan de også skrive de lyde til, som de forestiller sig der har været i byen i gamle dage.

Før og nu:

Ved at arbejde med fotos der afspejler fortiden og nutiden kan udviklingen i den pågældende bydel fremstå meget tydelig for eleverne. En udvikling man ligeledes kan arbejde differentieret med: De yngste mellemtrinsskoler kan sammenligne nutidige og fortidige fotos og beskrive forskelle. Fx "I gamle dage var der..." "Nu er der...". Disse beskrivelser kan også tematiseres, hvor eleverne får at vide, at de kun må beskrive forskelle, der fx handler om transportmidler, påklædning og lignende.

De ældste mellemtrinsskoler samt udskolingsklasser kan vha. et gammelt foto forsøge at tage moderne foto fra samme vinkel. Eleverne sætter det gamle og det

moderne foto sammen og beskriver forskellene samt udviklingen derigennem. Alternativt kan eleverne også finde et foto på kbhbilleder.dk af den samme gade, men fra forskellige årtier og på den måde beskrive områdets udvikling.

En anden måde at arbejde med bydelens udvikling på kan gøres ved at lade eleverne modernisere et sort/hvidt foto. Her skal de tegne alt det de kan komme i tanke om, der mangler i bybilledet for at gøre fotografiet nutidigt (biler, busser, måske asfalt, etc.). Derefter præsenterer de deres fotos, og i den efterfølgende dialog kan man bl.a. tale med dem om deres foto fortæller mest om fortiden eller om nutiden?

Fotoliste ("Farv de gamle dage" og "Før og nu")

De udvalgte fotos kan også tilgås online på www.kbh billeder.dk. Se links nedenfor:

Valby:

- Carlsberg Stalde – 1900: [Carlsberg stalde i 1890'erne - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Dansk Cichoriefabrik – 1927: [Dansk Cichorie Fabrik - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Flaskekroen – 1900: [Flaskekroen - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Richs Kaffesurrogat – 1927: [Richs Kaffesurrogatfabrik - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Rughavevej 8 – 1905: [Rughavevej nr 8 - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Skindhandel Magnitol – 1907: [Skindhandel Magnitol, 1907 - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Skolegade 5 – 1900: [Skolegade 5, Valby - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Sodafabrikkerne EF – 1921: [Sodafabrikkerne E F, 1921 - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Toftegårds Alle – 1900: [Toftegårds Alle - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Toftegårds Alle, Banelinjen – 1900: [Toftegårds Alle - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Valby Langgade – 1890-1899: [Valby Langgade 53 - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Valby Langgade – 1905: [Valby Langgade - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Valby Langgade – 1918: [Valby Langgade overfor sporvognsremisen - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Valby Mose: [Valby Mose - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Vigerslev Alle 89 – 1930-1939: [Vigerslev Allé 89 - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)

Sydhavnen:

- Kolonihavehus, Frederiksholm – 1949: [Kolonihavehuse - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Frederiksholms Teglværk – 1904: [Frederiksholms Teglværk - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Jægerhuset – 1907: [Jægerhuset - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Sjælør Boulevard – 1951: [Sjælør Boulevard - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Sydhavns Plads – 1971: [Sydhavns Plads - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Teglværkshavnen – 1916: [Teglværkshavnen - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Teglværkshavnen – 1919: [Teglværkshavnen under anlæggelse - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Udsigt over Sydhavnen – 1919: [Udsigt over Sydhavnen - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Vasbygade – 1954: [Vasbygade - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Vasbygade, Kalvebod Brygge – 1963: [Vasbygade - Kalvebod Brygge - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)
- Vilhelmsminde – 1931: [Vilhelmsminde - kbh billeder.dk](http://www.kbh billeder.dk)